

2019Z03791

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën over de kinderopvangtoeslag, die bij veel gezinnen is stopgezet, het CAF 11-project en de brieven van de Kinderombudsman. (ingezonden 25 februari 2019)

1

Heeft u meerdere brieven van de Kinderombudsman ontvangen over het stopzetten van de kinderopvangtoeslag? Zo ja, waarom heeft u dat in het kader van het befaamde CAF 11-dossier niet eerder aan de Kamer gemeld? 1)

De Kinderombudsman heeft twee brieven gestuurd. De reactie van de [] Belastingdienst van 30 augustus op de brief van 31 juli 2018 aan de Kinderombudsman heeft uw Kamer ontvangen op 5 september 2018. De Kinderombudsman heeft daarnaast op 15 februari 2019 een brief gestuurd aan de [] van de Toeslagen gestuurd. Op XX is een reactie aan de Kinderombudsman verstuurd. De twee brieven van de Kinderombudsman, en mijn reactie op de laatste brief, zijn hierbij bijgevoegd.

2

Kunt u de briefwisseling met de Kinderombudsman aan de Kamer doen toekomen, tezamen met uw appreciatie van de vraag of de Belastingdienst zich gehouden heeft aan het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK)?

Met betrekking tot de briefwisseling met de Kinderombudsman verwijs ik naar het antwoord op vraag 1. Bij de toekenning van de kinderopvangtoeslag is er geen strijdigheid met het Verdrag inzake de rechten van het kind (hierna: Verdrag). Nederland heeft het voorbehoud gemaakt dat artikel 26 van het Verdrag geen zelfstandig recht van kinderen op sociale zekerheidsvoorzieningen inhoudt. Vanuit het Verdrag heeft een kind recht op een minimum voor levensonderhoud. De kinderopvangtoeslag is echter niet bedoeld om in dit minimum te voorzien, maar is een tegemoetkoming in de kosten van de opvang van kinderen van ouders die werken.

3

Kunt u een reactie geven over de opmerking van de Kinderombudsvrouw over het beëindigen van de kinderopvangtoeslag en het niet opnieuw kunnen aanvragen van de kinderopvangtoeslag?

Ik heb begrip voor de opmerkingen van de Kinderombudsman over het beëindigen van de kinderopvangtoeslag. De opmerking dat de kinderopvangtoeslag niet opnieuw kon worden aangevraagd wordt niet bevestigd door Toeslagen. Bij Toeslagen zijn geen gevallen bekend waarbij het voor ouders niet mogelijk was om, digitaal of schriftelijk, een nieuwe aanvraag in te dienen. Verschillende ouders hebben dit ook gedaan.

4

Hoeveel CAF-zaken (CAF 1, CAF 2, CAF 16) zoals CAF 11 zijn er geweest? Kunt u van elk van deze zaken de evaluatie aan de Kamer doen toekomen?

CAF is een verzamelnaam voor een veelheid aan (voorstellen tot) projecten. Veel van deze projecten zijn niet tot uitvoering gekomen, bijvoorbeeld omdat de opgevraagde informatie geen aanleiding gaf tot nader onderzoek. Uitsluitend op projectniveau is bij Toeslagen bekend of er een evaluatie is uitgevoerd. Ik acht het niet zinvol om te achterhalen bij welke projecten een evaluatie heeft plaatsgevonden. Ik merk daarbij op dat de CAF-11 zaak een op zichzelf staand project is en geen overlap heeft met andere CAF zaken.

5

Kunt u alle versies van het evaluatierapport CAF 11 aan de Kamer doen toekomen?

De EDP auditors hebben slechts één versie van het evaluatierapport CAF 11 aangetroffen. Dat betekent echter niet dat er geen kladversies zijn. De zogeheten zelfevaluatie CAF-11 is aan uw Kamer ter vertrouwelijke inzage op 11 oktober 2018 aangeboden.

6

Bij hoeveel ouders is de kinderopvangtoeslag in de periode 2013-2015 stopgezet en is zodanige actie ondernomen dat zij niet opnieuw een kinderopvangtoeslag konden aanvragen?

Bij Toeslagen zijn geen gevallen bekend waarbij het voor ouders niet mogelijk was om, digitaal of schriftelijk, een nieuwe aanvraag in te dienen. Verschillende ouders hebben dit ook gedaan.

7

Bij hoeveel ouders is de kinderopvangtoeslag in de periode 2013-2015 stopgezet, werd verteld dat zij niet de juiste stukken hadden aangeleverd, maar werd niet verteld welke stukken zij konden aanleveren?

Het is niet te achterhalen bij hoeveel ouders het niet aanleveren van de juiste stukken de oorzaak was van het stopzetten van de toeslag.

8

Klopt het dat u de landsadvocaat nu de dossiers laat behandelen over de terugvorderingen van de kinderopvangtoeslag uit die periode? Kunt u aangeven hoeveel geld dat tot nu toe gekost heeft en in welke zaken?

Uit een oogpunt van zorgvuldigheid heb ik de Landsadvocaat gevraagd voorlopig de procedures in het CAF-11 project te begeleiden. Ik acht het van belang dat met een frisse juridische blik naar de nog lopende dossiers wordt gekeken. Vooropgesteld staat dat alle op zaak betrekking hebbende stukken worden overgelegd. Er zijn nog zaken onder de rechter. In dat licht bezien acht ik het niet gepast en gewenst de gevraagde financiële informatie te verschaffen. Het bekend worden hiervan zou de procespositie van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen ondergraven, hetgeen onevenredig benadelend zou zijn.

9

Hoeveel burgers in alle CAF-projecten hebben langer dan een half jaar moeten wachten op uitspraak in bezwaar? Op welke wijze zijn deze burgers later gecompenseerd?

Deze informatie wordt niet in de systemen van Toeslagen bijgehouden. Voor CAF-11 heeft Toeslagen de overschrijding van de beslisttermijnen handmatig in kaart gebracht. Daarover heb ik uw Kamer geïnformeerd in mijn brief van 11 oktober 2018. Bij overschrijding van de wettelijke termijn voor het nemen van een beslissing ontvangen ouders een compensatie voor gederfde rente. Daarnaast kunnen ouders aanspraak maken op een aanvullende immateriële schadevergoeding bij overschrijding van de redelijke termijn.

10

Kunt u aangeven hoe burgers op een toezichtslijst geplaatst worden (of werden), wat dat betekent voor hun rechten, of zij dan kinderopvangtoeslag konden aanvragen, of zij konden weten of zij op de lijst stonden en of zij daar bezwaar tegen konden maken?

Toeslagen werkt met geautomatiseerde processen. Daardoor kunnen burgers snel bediend worden en hun rechten effectueren. Tegelijkertijd dienen misbruik en fraude te worden voorkomen. Bij Toeslagen is het toezicht, net als bij andere onderdelen van de Belastingdienst, risicogericht georganiseerd. In de geautomatiseerde processen zijn bepaalde risicomodules ingebouwd. Plaatsing op een lijst voorkomt dat een toeslag automatisch door het systeem toegekend wordt;

een behandelaar moet de aanvraag of wijziging beoordelen en akkoord geven. Plaatsing op een lijst heeft geen gevolgen voor de rechten van ouders. Tegen toezichtshandelingen als zodanig bestaat geen bezwaarmogelijkheid. Wel staat bezwaar en vervolgens beroep bij de onafhankelijke rechter open tegen handelingen die een direct financieel gevolg hebben, zoals een opschorting van een uitbetaling van een voorschot of een terugvordering.

11

Kunt u aangeven welke wetten, regels en verdragen de Belastingdienst geschonden heeft in de CAF-zaken?

Zoals ik in mijn brief van 11 oktober 2018 heb geschreven, heeft Toeslagen in het CAF-11 project niet tijdig beslist op de ingediende bezwaren en zijn de afwijzingen onvoldoende gemotiveerd. Zoals eerder aangegeven hadden de toeslagen in de CAF-11 zaak niet stopgezet mogen worden, maar had uitbetaling moeten worden opgeschort.

12

Wilt u een precieze tijdslijn en feitenrelaas geven aangaande de vraag wanneer welke besluiten genomen zijn in de CAF-zaken, wanneer onjuiste instructies gegeven zijn, wanneer die zijn rechtgezet, hoeveel mensen het betrof, inclusief de achterliggende documenten?

In de brieven van 11 september 2018 en 11 oktober 2018 heb ik uw Kamer geïnformeerd over het verloop in de CAF-11 zaak.

13

In uw brief van 11 september 2018 2) geeft u een toelichting op de collegiale handreiking. Hoe verklaart u dat Belastingdienst/Toeslagen op pagina 15 van het rapport van de Nationale ombudsman deze handreiking als instructie benoemt?

De collegiale handreiking die toegelicht is in de brief van 11 september 2018 en de instructie die benoemd is in het rapport van de Nationale ombudsman van 9 augustus 2017 zijn twee verschillende stukken. De collegiale handreiking is geen vastgestelde werkinstructie, maar betreft interne communicatie op operationeel niveau. De instructie in het rapport van de Nationale ombudsman betreft individuele aanwijzingen voor de klantbehandeling in de CAF-11 zaak.

14

Wilt u deze vragen ten minste twee dagen voor het plenaire debat over de kinderopvangtoeslag en CAF-11 Hawaii aan de Kamer doen toekomen?

De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.

1) 'Kinderombudsman tikt belastingdienst op de vingers', Trouw, 18 februari 2019.

2) Kamerstuk 31 066, nr. 428.